Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle HE 40/2026 vp

Finanssivalvonta kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja lausuu kohteliaimmin seuraavaa.

Riskienhallinnan asiantuntemus

Finanssivalvonta ehdottaa esityksessä ehdotettujen muutosten johdosta hallituksen kelpoisuutta koskevan sääntelyn täydentämistä siten, että hallituksen kollektiivinen osaamisvaade sisältäisi yksiselitteisesti sekä sijoitustoiminnan että riskienhallinnan asiantuntemuksen.

Täsmennystä tarvitaan, koska uusi sääntely muuttaa työeläkelaitosten toimintakehikkoa nostamalla riskitasoa, laskemalla vakavaraisuusvaadetta ja siirtämällä samalla myös riskejä vakavaraisuuskehikon ulkopuolelle järjestelmän vastuulle. Hallitus vastaa työeläkelaitoksen riskienhallinnan toimivuudesta. Kuten esityksessä todetaan, sijoitusriskin kasvattaminen lisäisi sijoitustuottojen heiluntaa ja kasvattaisi riskiä työeläkevakuutusmaksun vaihtelulle. Tämä lisää niiden tilanteiden todennäköisyyttä, joissa työeläkelaitoksen tulee reagoida nopeastikin riskien toteutumiseen turvatakseen vakavaraisuutensa. Muutos vaatii vahvaa osaamista sekä operatiiviselta johdolta että hallitukselta laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi, ja suurissa toimintaympäristön muutoksissa hallituksen rooli korostuu. Lisäksi työeläkelaitosten riskienhallinnan toimivuus ja riskikokonaisuuden ymmärtäminen korostuu sekä työeläkelaitoksen itsensä että koko järjestelmän kestävyyden näkökulmasta.

Mahdollisuus puuttua liialliseen riskinottoon

Esityksen mukaan (s. 69) Finanssivalvonta voi puuttua tarvittaessa valvonnan keinoin eläkelaitoksen liialliseen riskinottoon eläkelaitoksen vakavaraisuuden alittaessa lain vaatimuksen. Lisäksi esityksen mukaan (s. 80) esityksessä ei esitetä muutoksia yleissäännökseen tai vakavaraisuussääntelyn perusperiaatteeseen, jonka mukaan vakavaraisuudeltaan lain vaatimuksen ylittävä eläkelaitos toimii vakuutetut edut turvaten, eikä ylitä liiallisen riskioton rajoja. Jatkovalmistelussa ei siten pidetty tarkoituksenmukaisena tehdä esitykseen muutoksia tältä osin.

Finanssivalvonta toteaa, että vakavaraisuusrajan alittuessa liiallinen riskinotto on jo realisoitunut ja eläkelaitoksen toimintaedellytykset toiminnan jatkuvuuden kannalta ovat todennäköisesti merkittävästi heikentyneet. Mahdollisuus puuttua liialliseen riskinottoon vasta tällöin tarkoittaa sitä, että valvonnallisin keinoin voidaan puuttua liialliseen riskinottoon vasta riskien jo realisoiduttua vakavaraisuusrajan alituksena.

Sähköisesti allekirjoitettu

FINANSSIVALVONTA

Taipalus Tarja
91246694R
Tarja Taipalus
toimistopäällikkö

Tossavainen Hanna
91264827N
Hanna Tossavainen
johtava juristi